

Алгоритми та складність

II семестр

Лекція 1

Структура курсу

14 лекційних занять

14 практичних занять

- На лекціях – 2 підсумкових модулі.
- В кінці – **іспит!**
- Бали: 30 (лекції) + 30 (практика).
- Допуск до іспиту: набір 36 балів в семестрі (за умови виконання лабораторних мінімум на 60% – це 18 балів).

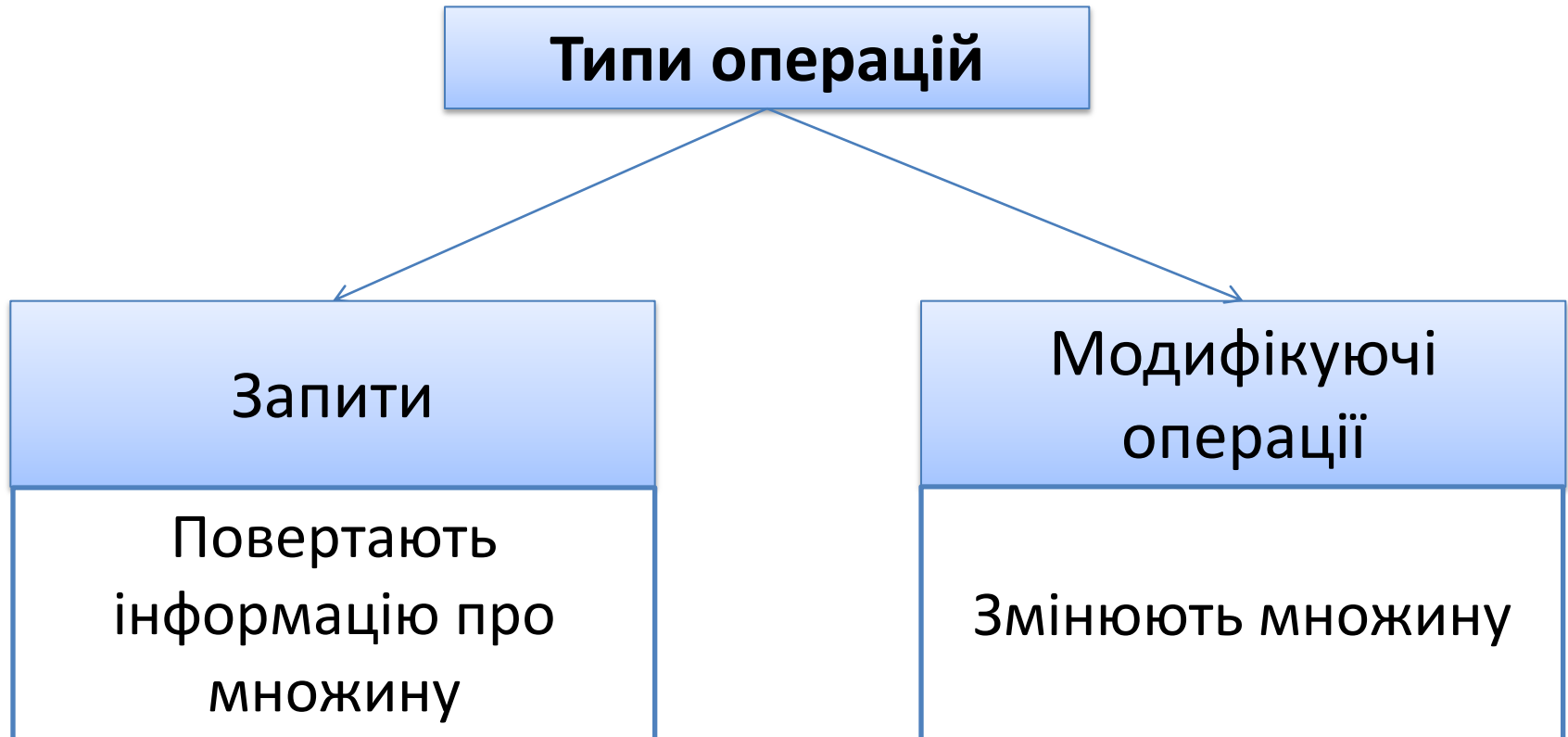
Папка з прочитаними лекціями (незмінна)

https://drive.google.com/drive/folders/1xGNrjkSAWTiDLAU_ekGRMv3PK4cFxbg1

Структури даних

- *Динамічна множина* – може змінюватися в ході виконання алгоритму.
- Розглядатимемо скінченні динамічні множини.
- Якщо елементи складні, одне з їх полів визначатиметься як *ключове*.
- Деякі поля можуть бути доступними для маніпуляцій під час виконання операцій над множиною.
- Складні елементи можуть містити в інших полях *супутні дані*, що не використовуються реалізацією множини.
- Якщо всі ключі різні, динамічна множина може бути представлена набором ключових значень.
- Іноді ключі динамічної множини є членами цілком впорядкованої множини.

Операції на динамічних множинах

Типові операції на динамічних множинах

В кожному конкретному випадку потрібна реалізація лише частини з них. Наприклад, для словника необхідні вставка, видалення та перевірка належності елемента множині.

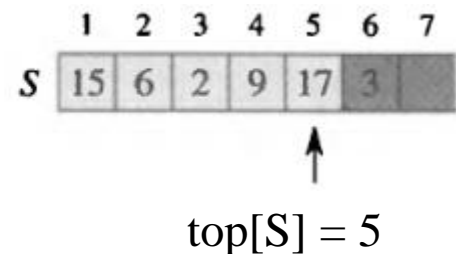
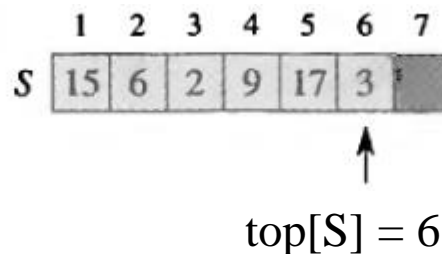
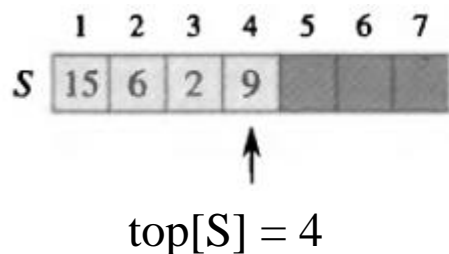
- $\text{SEARCH}(S, k)$: запит повертає вказівник на елемент x заданої множини S , для якого $\text{key}[x]=k$ або NIL , якщо такого елемента в S немає.
- $\text{INSERT}(S, x)$: модифікуюча операція, що поповнює множину S одним елементом, на який вказує x ; вважають, що всі поля x , необхідні для реалізації множини вже попередньо ініціалізовані.
- $\text{DELETE}(S, x)$: модифікуюча операція, що видаляє з множини S елемент, на який вказує x .

Типові операції на динамічних множинах

- $\text{MINIMUM}(S)$: запит до цілком впорядкованої множини S , що повертає вказівник на елемент з найменшим ключем.
- $\text{MAXIMUM}(S)$: запит до цілком впорядкованої множини S , що повертає вказівник на елемент з найбільшим ключем.
- $\text{SUCCESSOR}(S, x)$: запит до цілком впорядкованої множини S , що повертає вказівник на елемент множини, ключ якого є найближчим більшим сусідом ключа елементу x ; якщо x – максимальний елемент, повертається NIL.
- $\text{PREDECESSOR}(S, x)$: запит до цілком впорядкованої множини S , що повертає вказівник на елемент множини, ключ якого є найближчим меншим сусідом ключа елементу x ; якщо x – мінімальний елемент, повертається NIL.

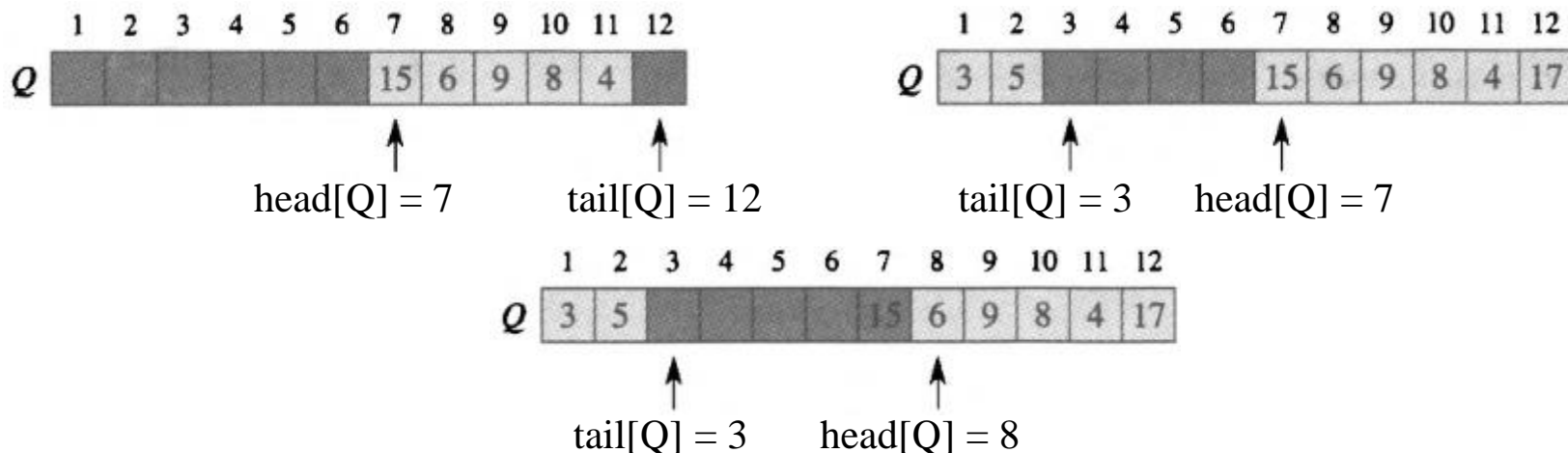
Елементарні структури даних. Стеки

- Стратегія «останній прийшов – перший вийшов» (LIFO)
- PUSH: поміщення елементу в вершину стеку
- POP: зняття елементу з вершини стеку
- Приклад реалізації стека з не більше ніж n елементів: масив $S[1..n]$, через $top[S]$ визначається індекс верхнього елемента
- Додатково вводяться операції-запити перевірки порожності/заповненості стека
- Всі операції виконуються за час $O(1)$

Елементарні структури даних. Черги

- Стратегія «перший прийшов – перший вийшов» (FIFO)
- ENQUEUE: поміщення у хвіст черги
- DEQUEUE : взяття елементу з голови черги
- Приклад реалізації черги з не більше ніж $(n-1)$ елементів: циклічний масив $Q[1..n]$, через $head[Q]$ визначається індекс голови, через $tail[Q]$ – місце додавання нового елемента
- Всі операції виконуються за час $O(1)$

Елементарні структури даних. Деки

- Дек (deque) – це черга з двостороннім доступом.
- Допустимі операції вставки і видалення елементів з обох кінців.
- Англійська назва deque приховує гру слів: написання "d-e-que" як скорочення "double-ended queue" і вимова як у "deck" через схожість з колодою карт, звідки можна здавати як зверху, так і знизу.
- Так само може бути реалізований на циклічному масиві.
- Всі операції виконуються за час $O(1)$.

Елементарні структури даних. Зв'язані списки

- *Зв'язаний список* – структура даних, в якій елементи розташовані в лінійному порядку, що визначається вказівниками на кожен об'єкт.
- Однобічно зв'язаний список: поле-ключ *key* та вказівник на наступний елемент *next*.
- Двобічно зв'язаний список: поле-ключ *key* та вказівники на наступний (*next*) та попередній (*prev*) елементи.
- Кільцевий список: перший та останній елементи зв'язані: *next* останнього елемента вказує на голову, а *prev* першого на хвіст.
- Відсортований список: лінійний порядок списку відповідає лінійному порядку його ключів: мінімальний елемент міститься в голові, максимальний – в хвості.

Елементарні структури даних. Зв'язані списки

Якщо не вказано інакше, списки вважатимемо двозв'язними невідсортованими.

- Пошук в списку L за ключем

$\text{LIST_SEARCH}(L, k)$

```
1   $x \leftarrow \text{head}[L]$   
2  while  $x \neq \text{NIL}$  и  $\text{key}[x] \neq k$   
3      do  $x \leftarrow \text{next}[x]$   
4  return  $x$ 
```

В найгіршому випадку час $\Theta(n)$ для списку в n елементів.

Елементарні структури даних. Зв'язані списки

- Вставка в голову списку L

```
LIST_INSERT( $L, x$ )  
1   $next[x] \leftarrow head[L]$   
2  if  $head[L] \neq NIL$   
3      then  $prev[head[L]] \leftarrow x$   
4   $head[L] \leftarrow x$   
5   $prev[x] \leftarrow NIL$ 
```

Час роботи $O(1)$.

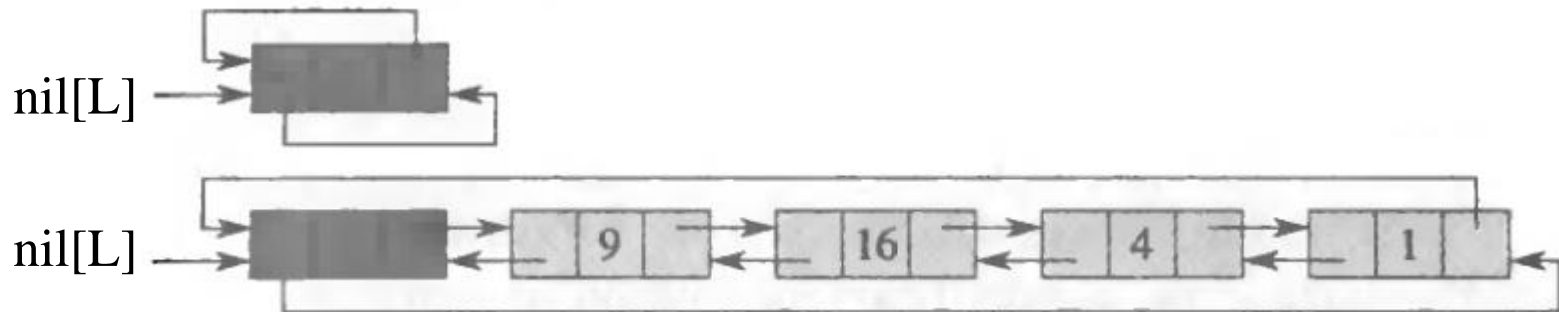
- Видалення за вказівником

```
LIST_DELETE( $L, x$ )  
1  if  $prev[x] \neq NIL$   
2      then  $next[prev[x]] \leftarrow next[x]$   
3      else  $head[L] \leftarrow next[x]$   
4  if  $next[x] \neq NIL$   
5      then  $prev[next[x]] \leftarrow prev[x]$ 
```

Час роботи $O(1)$, але при видаленні за ключем спочатку треба викликати `LIST_SEARCH` (найгірший час $\Theta(n)$).

Елементарні структури даних. Зв'язані списки

- *Обмежувач* (sentinel) – фіктивний об'єкт, що спрощує обробку граничних умов.
- Введемо об'єкт *nil[L]*, що представлятиме значення NIL, і помістимо його між головою і хвостом. Отримали *циклічний двозв'язний список з обмежувачем*.
- Тоді на голову списку вказуватиме *next[nil[L]]*, а на хвіст – *prev[nil[L]]*.
- Порожній список міститиме тільки обмежувач.
- Приклад використання: реалізація Introsort зі стандартної бібліотеки C++.

Елементарні структури даних. Зв'язані списки

- Модифікуємо наведені вище процедури:

LIST_DELETE'(L, x)

```
1   $next[prev[x]] \leftarrow next[x]$   
2   $prev[next[x]] \leftarrow prev[x]$ 
```

LIST_SEARCH'(L, k)

```
1   $x \leftarrow next[nil[L]]$   
2  while  $x \neq nil[L]$  и  $key[x] \neq k$   
3      do  $x \leftarrow next[x]$   
4  return  $x$ 
```

LIST_INSERT'(L, x)

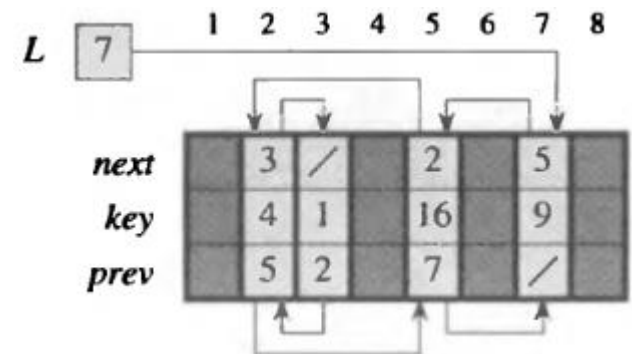
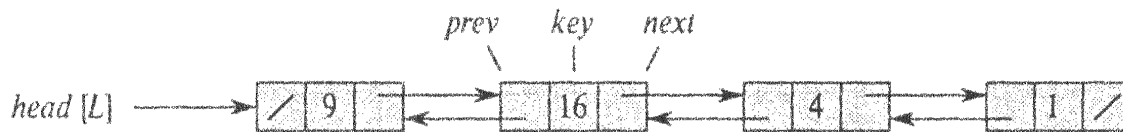
```
1   $next[x] \leftarrow next[nil[L]]$   
2   $prev[next[nil[L]]] \leftarrow x$   
3   $next[nil[L]] \leftarrow x$   
4   $prev[x] \leftarrow nil[L]$ 
```

- Обмежувачі слід використовувати обдуманно. Так, при обробці великої кількості таких малих списків може виникнути перевитрата пам'яті.

Реалізація вказівників і об'єктів

Представлення об'єктів кількома масивами

- Кожному полю відповідає свій масив.
- Для представлення двозв'язного списку потрібно три масиви: *key* для збереження ключів, *next* та *prev* для вказівників на наступний та попередній елементи. В ролі вказівників – індекси елементів, NIL позначають числом, яке не може бути індексом масиву, змінна *L* зберігає індекс голови.
- Таким чином, елементи *key[x]*, *next[x]* та *prev[x]* представляють один об'єкт списку.

Реалізація вказівників і об'єктів

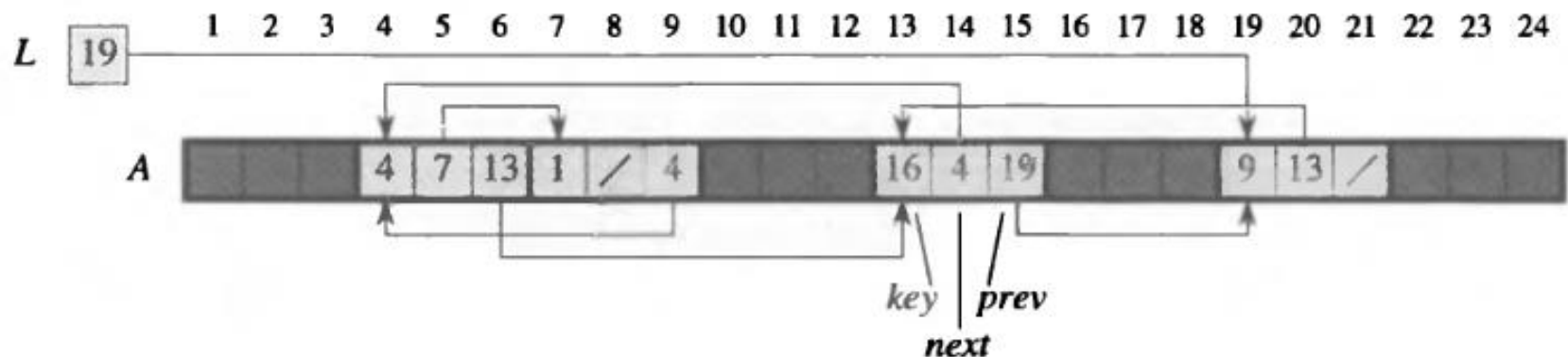
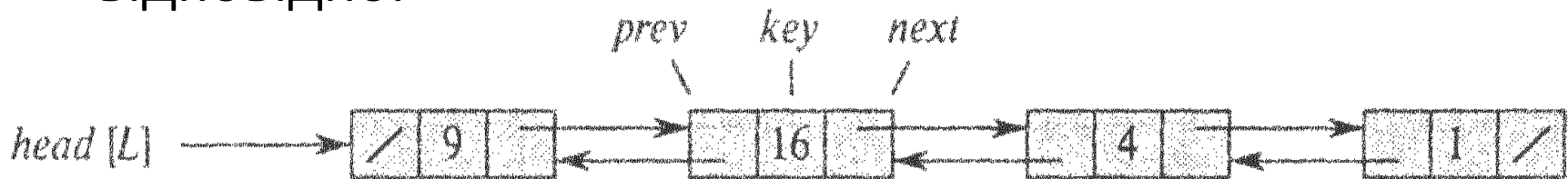
Представлення об'єктів одним масивом

- Об'єкт займає неперервну ділянку пам'яті.
- Вказівником є індекс першої комірки пам'яті, де починається об'єкт.
- Індекс інших полів визначається за величиною зміщення.
- Таке представлення більш гнучке, оскільки дозволяє в одному масиві зберігати об'єкти різної довжини. Але водночас управління такими масивами є більш складною задачею.

Реалізація вказівників і об'єктів

Представлення об'єктів одним масивом

- Об'єкт займає підмасив $A[j..k]$.
- Вказівником на об'єкт є індекс j , кожне поле відповідає зміщенню величиною від 0 до $(k-j)$.
- Зміщення для полів *key*, *next* та *prev* – значення 0, 1 і 2 відповідно.

Управління пам'яттю

Розглянемо задачу виділення і звільнення пам'яті для однорідних об'єктів на прикладі двозв'язного списку, реалізованого декількома масивами.

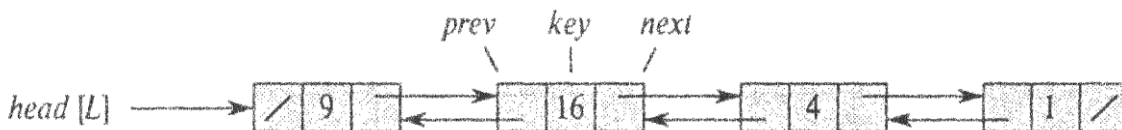
- Використовуються масиви довжиною m . В певний момент часу динамічна множина містить $n \leq m$ елементів. Тому $(m-n)$ елементів вільні, їх можна використати в майбутньому для представлення нових елементів множини.
- Вільні елементи зберігаються в *списку вільних позицій* – однозв'язному списку, що використовує масив *next*. Індекс голови зберігає глобальна змінна *free*.
- Список вільних позицій – це стек: під кожен новий об'єкт виділяється остання звільнена пам'ять.

Управління пам'яттю

ALLOCATE_OBJECT()

```

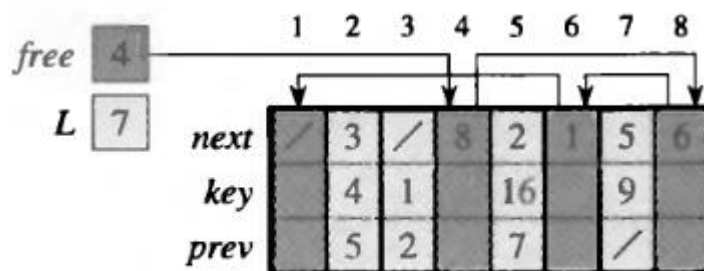
1  if free = NIL
2    then error "Нехватка пам'яті"
3  else x ← free
4       free ← next[x]
5    return x
    
```


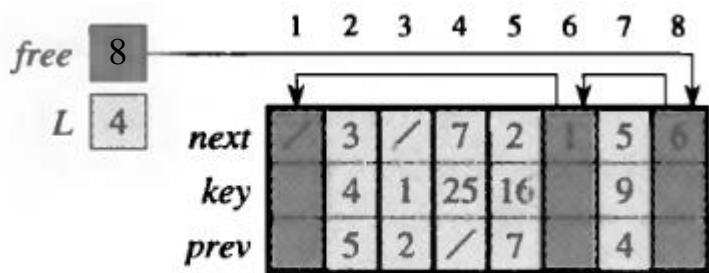
FREE_OBJECT(x)

```

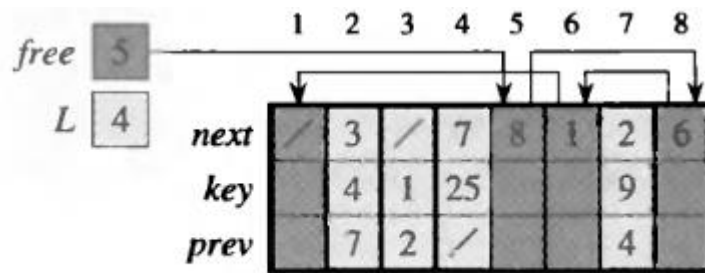
1  next[x] ← free
2  free ← x
    
```


(a)

(b)

(c)

Управління пам'яттю

- Часто один список вільних позицій обслуговує декілька зв'язаних списків, що зберігаються в одному масиві:

- Час виконання обох процедур $O(1)$.
- Їх можна модифікувати для роботи з довільним набором однорідних об'єктів, щоб тільки одне з полів працювало в якості поля *next* списку вільних позицій.

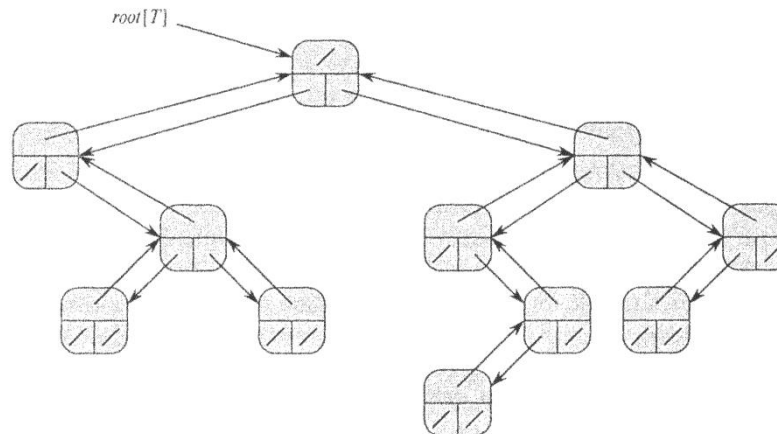
Представлення дерев з коренем

- В найзагальнішому випадку (*вільним*) *деревом* називають зв'язний неорієнтований ациклічний граф.
- Але для широкого практичного застосування така структура має бути більш структурованою: вводяться *направленість* та (можливо) *впорядкування*.
- *Направленість*: наявність кореня.
- *Впорядкування*: піддерева-сини однієї вершини мають певний порядок.
- Тому найчастіше коли йдеться про дерево, мається на увазі саме *дерево з коренем* і скоріш за все упорядковане.
- Таким чином, бінарне дерево з єдиним лівим піддеревом і бінарне дерево з єдиним правим піддеревом – різні.

Представлення дерев з коренем

Бінарні дерева:

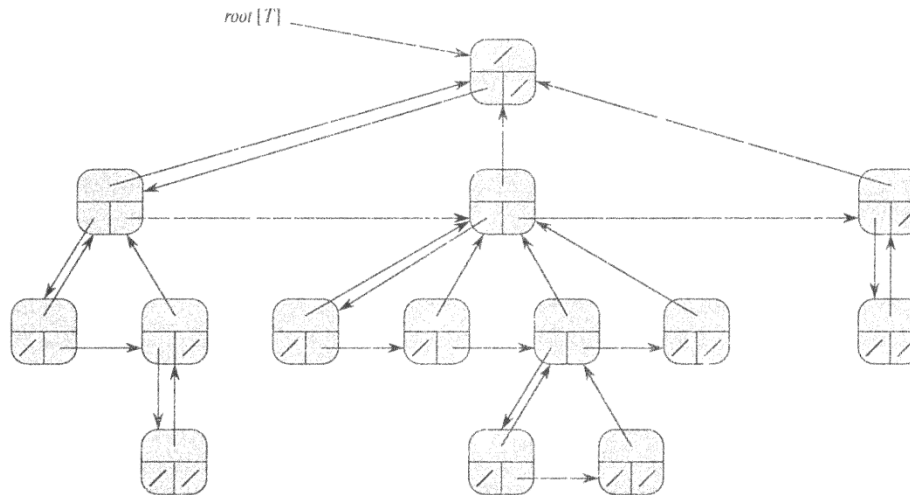
- поле-ключ *key*;
- вказівники на батька, лівого та правого синів *p*, *left*, *right*;
- *x* – корінь: $p[x]=NIL$;
- *x* – лист: $left[x]=right[x]=NIL$;
- $root[T]$ – вказівник на корінь дерева *T*;
- $root[T] = NIL$ – порожнє дерево.

Представлення дерев з коренем

Довільна кількість вузлів (через бінарне дерево):

- представлення з лівим дочірнім і правим сестринським вузлами;
- для дерева з n вузлів потрібно $O(n)$ пам'яті;
- поле *left_child*[x] зберігає вказівник на найлівішого сина x ; *left_child*[x]=NIL – лист;
- поле *right_sibling*[x] зберігає вказівник на правого брата; *right_sibling*[x]=NIL – x є найправішим сином.

Хешування і хеш-таблиці

- Ефективна структура даних для реалізації словників (асоціативних масивів).
- Узагальнення звичайного масиву.
- В середньому всі базові операції словника вимагають час $O(1)$.

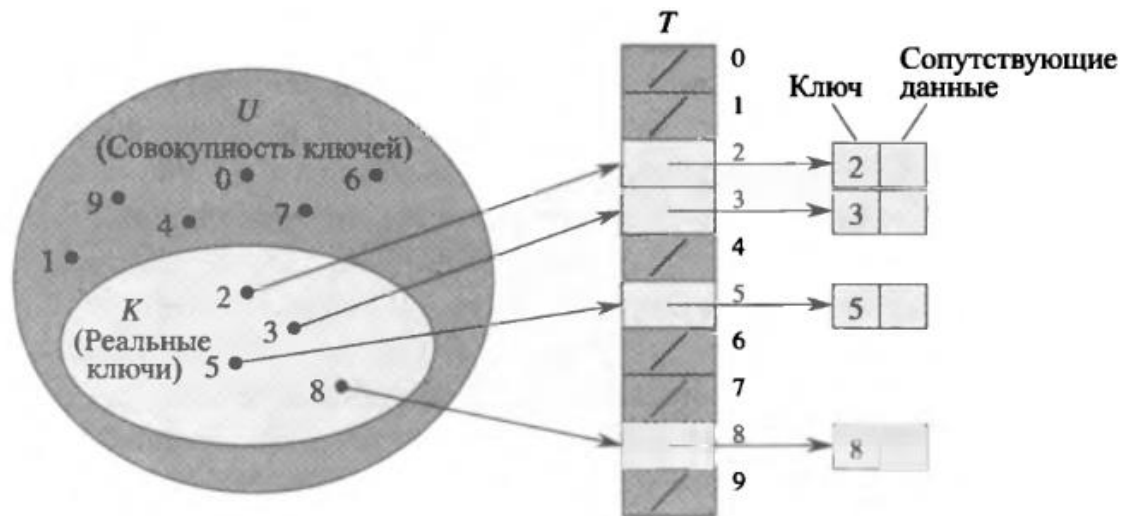
Хешування і хеш-таблиці

- Ефективна структура даних для реалізації словників (асоціативних масивів).
- Узагальнення звичайного масиву.
- В середньому всі базові операції словника вимагають час $O(1)$:
 - пошук,
 - вставка,
 - видалення.

Таблиці з прямою адресацією

- Кожен елемент множини має ключ з множини $U = \{0, 1, \dots, m-1\}$, де m невелике.
- Всі елементи мають різні ключі.
- Використовується масив $T[0..m-1]$, кожна позиція (комірка) якого відповідає ключу з простору ключів U .
- Комірка k вказує на елемент множини з ключем k .
- $T[k] = \text{NIL}$: в множині елемент з ключем k відсутній.
- Іноді елементи зберігаються прямо в таблиці, що економить пам'ять. При цьому потрібний інший механізм позначення порожніх комірок.
- В середньому всі базові операції словника вимагають час $O(1)$.

Таблиці з прямою адресацією

$\text{DIRECT_ADDRESS_SEARCH}(T, k)$
return $T[k]$

$\text{DIRECT_ADDRESS_INSERT}(T, x)$
 $T[\text{key}[x]] \leftarrow x$

$\text{DIRECT_ADDRESS_DELETE}(T, x)$
 $T[\text{key}[x]] \leftarrow \text{NIL}$

- Кожна з операцій виконується за час $O(1)$.

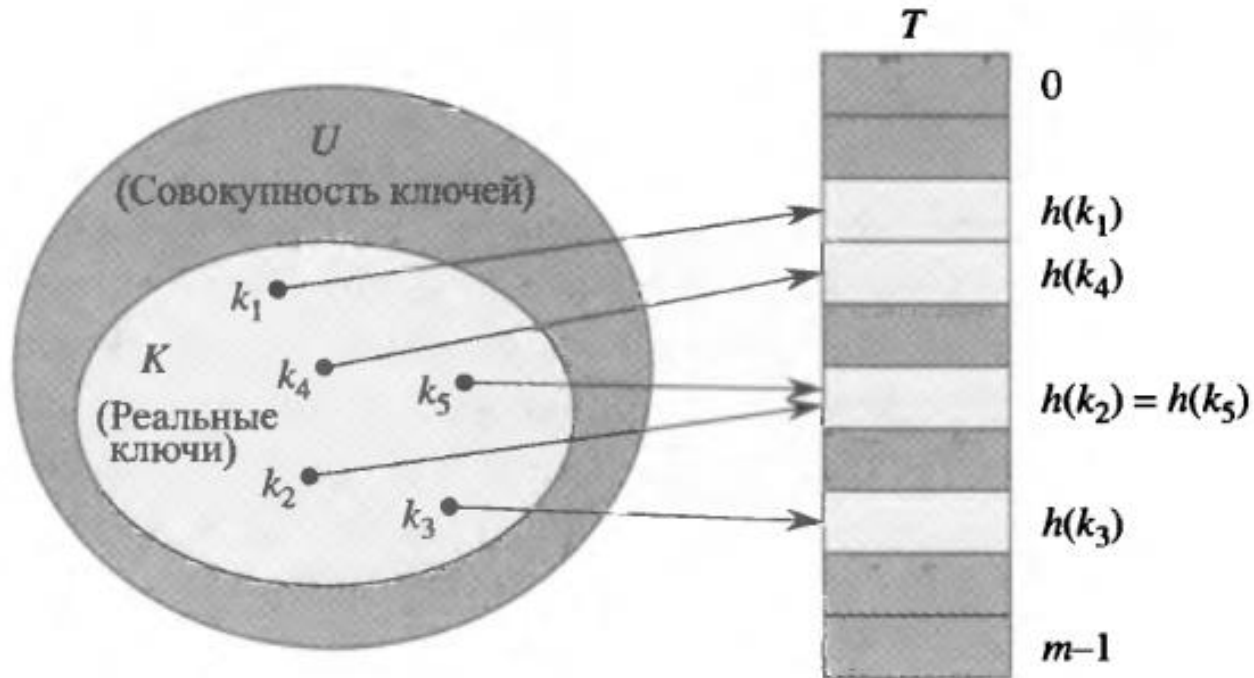
Хеш-таблиці

- Кількість реально збережених ключів може бути мала відносно простору можливих ключів U або кількість елементів в U завелика.
- При хешуванні елемент з ключем k зберігатиметься в комірці $h(k)$: елемент з ключем k хешується в комірку $h(k)$. Величина $h(k)$ – хеш-значення ключа k .
- *Хеш-функція* h відображає простір ключів U на комірки хеш-таблиці $T[0..m-1]$:

$$h : U \rightarrow \{0, 1, \dots, m - 1\}.$$

- Мета хеш-функції – зменшити робочий діапазон масиву з $|U|$ до m значень.
- Хеш-функція детермінована: для однакових k має давати те саме хеш-значення $h(k)$.

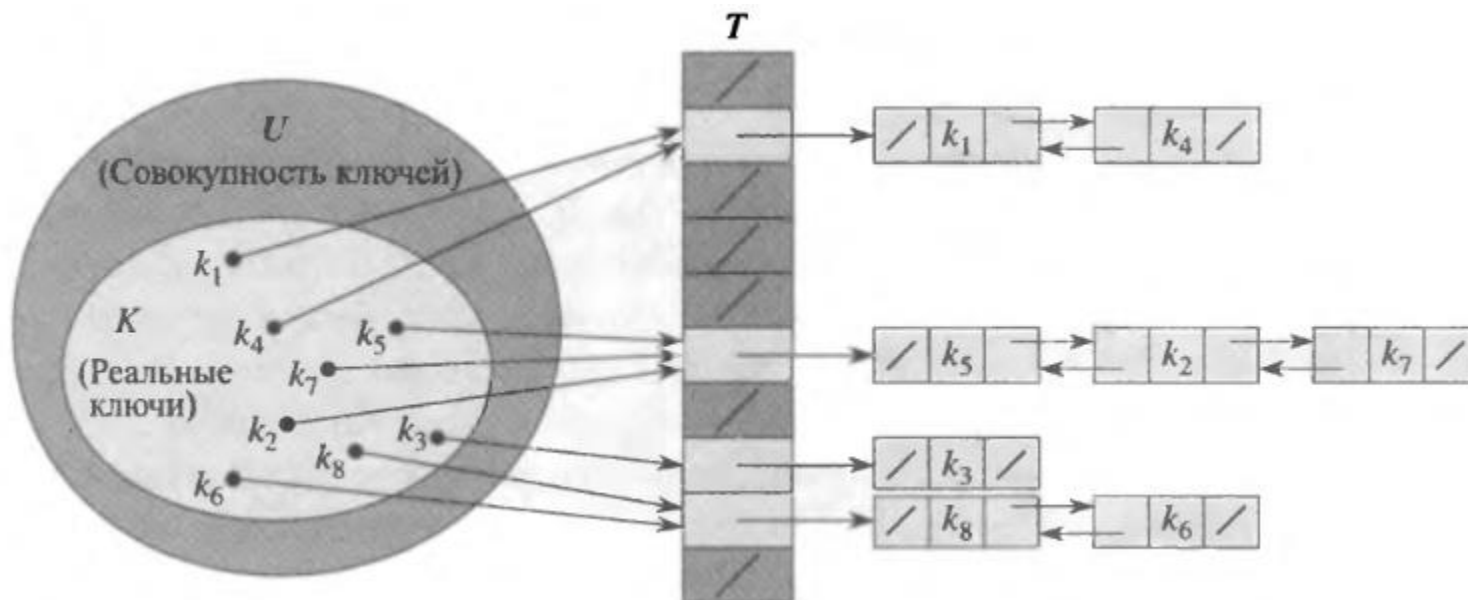
Хеш-таблиці

- *Колізія*: коли два ключі потрапили в одну комірку.
- Колізії будуть існувати «за побудовою», однак хороша хеш-функція може мінімізувати їх кількість.

Розв'язання колізій за допомогою ланцюжків

- Елементи з однаковими хеш-значеннями організовуються в список:

- $\text{CHAINED_HASH_INSERT}(T, x)$: вставити x в голову списку $T[h(\text{key}[x])]$.
- $\text{CHAINED_SEARCH}(T, k)$: пошук елемента з ключем k в списку $T[h(k)]$.
- $\text{CHAINED_HASH_DELETE}(T, x)$: видалення x зі списку $T[h(\text{key}[x])]$.

Хеш-функції

- Хороша хеш-функція має рівноймовірно поміщати ключ в одну з m комірок незалежно від хешування інших ключів.
- На практиці часто використовуються різні евристики.
- При побудові хеш-функцій дуже допомагає інформація про розподіл ключів.
- Функція має бути підібрана так, щоб не корелювала з можливими закономірностями вхідних даних.
- Іноді вимагається, щоб «близькі» ключі давали «далекі» хеш-значення.
- Для більшості хеш-функцій простір ключів представляється множиною натуральних чисел (або може бути певним чином так проінтерпретований).

Метод поділу

- Хеш-функція має вигляд

$$h(k) = k \bmod m.$$

- Деякі значення m будуть невдалими.
- Зокрема, значеннями m не беруть степені двійки.
- Хороші результати дають значення m , що є простими числами, далекими від степені 2.

Метод множення

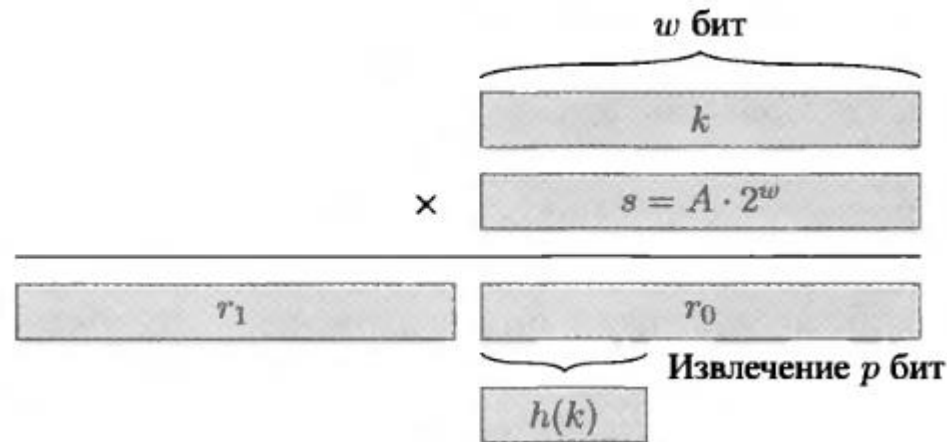
1. Ключ k множиться на деяку константу $0 < A < 1$ і береться дробова частина.
2. Отримане значення домножується на m і відкидається дріб:

$$h(k) = \lfloor m(kA \bmod 1) \rfloor$$

- Тепер значення m стає некритичним. Для зручності реалізації за m можна взяти степінь 2.

Метод множення

- Нехай розмір машинного слова w бітів, і k вміщується в одне слово. Нехай A має вигляд $s/2^w$, де $0 < s < 2^w$ та s ціле. Множимо k на w -бітове ціле $s = A \cdot 2^w$. Результат – $2w$ -бітове число $r_1 2^w + r_0$, де r_1 – старше слово, а r_0 – молодше. Старші p бітів числа r_0 є шуканим p -бітовим хеш-значенням.

- Д.Кнут запропонував $A \approx (\sqrt{5} - 1)/2 \approx 0.6180339887 \dots$

Універсальне хешування

- Будь-яка фіксована хеш-функція має ризик стати вразливою у випадку підбору таких значень, які будуть хешуватися в одну комірку, призводячи до лінійного часу вибірки.
- Вихід – довільний вибір хеш-функції з деякої множини.
- Нехай H – скінченна множина хеш-функцій з простору ключів U в діапазон $\{0,1,\dots,m-1\}$. Така множина *універсальна*, якщо для довільної пари хеш-ключів $k,l \in U$ кількість функцій $h \in H$, для яких $h(k)=h(l)$, не перевищує $|H|/m$.
- Тобто ймовірність колізії не перевищує ймовірності співпадіння двох серед m різних елементів.
- Універсальні хеш-функції мають хорошу ефективність.

Універсальне хешування

Побудуємо універсальну множину хеш-функцій.

- Візьмемо просте p , щоб всі можливі ключі входили до діапазону $0..(p-1)$.
- Нехай $Z_p = \{0, 1, \dots, p-1\}$, $Z_p^* = \{1, 2, \dots, p-1\}$.
- $m < p$ – кількість комірок в хеш-таблиці.
- Визначимо хеш-функцію $h_{a,b}$ для всіх $a \in Z_p^*$, $b \in Z_p$ так

$$h_{a,b}(k) = ((ak + b) \bmod p) \bmod m.$$

Наприклад, при $p = 17$, $m = 6$ маємо $h_{3,4}(8) = 5$.

- Сімейство таких функцій – множина

$$H_{p,m} = \{h_{a,b} : a \in Z_p^*, b \in Z_p\}$$

- Множина визначених таким способом хеш-функцій універсальна; вона містить $p(p-1)$ функцій.

Відкрита адресація

- Всі елементи зберігаються безпосередньо в хеш-таблиці: записи таблиці містять або елемент динамічної множини, або значення NIL.
- Шукаючи елемент, систематично перевіряються комірки, поки він не знайдеться або не впевнимосся в його відсутності.
- Можлива ситуація заповнення таблиці і неможливості вставки нового елемента.
- Вказівники відсутні. Обчислюється послідовність комірок, які переглядаються.

Відкрита адресація

- При пошуку і вставці ключа послідовно перевіряються комірки хеш-таблиці, поки не знаходиться порожня комірка, куди вставляється новий елемент (або комірка з шуканим елементом).
- Послідовність перевірки залежить від *конкретного ключа*.
- Побудуємо розширену номером перевірки хеш-функцію:

$$h: U \times \{0,1,\dots,m-1\} \rightarrow \{0,1,\dots,m-1\}.$$

- Необхідно, щоб для кожного ключа послідовність перевірок $\langle h(k,0), h(k,1), \dots, h(k,m-1) \rangle$ була перестановкою множини $\{0,1,\dots,m-1\}$ – тобто щоб були проглянуті всі комірки.

Відкрита адресація

HASH_INSERT(T, k)

```
1   $i \leftarrow 0$ 
2  repeat   $j \leftarrow h(k, i)$ 
3           if  $T[j] = \text{NIL}$ 
4             then  $T[j] \leftarrow k$ 
5             return  $j$ 
6           else  $i \leftarrow i + 1$ 
7  until  $i = m$ 
8  error “Хеш-таблица переполнена”
```

HASH_SEARCH(T, k)

```
1   $i \leftarrow 0$ 
2  repeat   $j \leftarrow h(k, i)$ 
3           if  $T[j] = k$ 
4             then return  $j$ 
5            $i \leftarrow i + 1$ 
6  until  $T[j] = \text{NIL}$  или  $i = m$ 
7  return NIL
```

- Процедура видалення складна – не можна просто позначити комірку як NIL.

Відкрита адресація

- Множина $\{0,1,\dots,m-1\}$ має $m!$ перестановок, але існуючі методи дають не більше m^2 варіантів.

Лінійне дослідження

Візьмемо звичайну хеш-функцію $h': U \rightarrow \{0,1,\dots,m-1\}$.

Назвемо її *допоміжною хеш-функцією*. Для методу задамо хеш-функцію так:

$$h(k,i) = (h'(k)+i) \bmod m,$$

де i приймає значення від 0 до $m-1$.

Проблема первинної кластеризації: утворюються довгі ланцюжки зайнятих комірок.

Метод дає m перестановок.

Відкрита адресація

Приклад виникнення кластеризації при лінійному дослідженні (показані перші 6 комірок).

Послідовно вставляються ключі 10, 50, 42, 92, 31.

Допоміжна хеш-функція має вигляд $h'(k) = k \bmod 10$.

Відкрита адресація

Квадратичне дослідження

- Хеш-функція задається так:

$$h(k,i) = (h'(k) + c_1 i + c_2 i^2) \bmod m,$$

де h' – допоміжна хеш-функція, $c_1, c_2 \neq 0$ – допоміжні константи, а i приймає значення від 0 до $m-1$.

- Необхідно вибирати значення c_1, c_2 та m .
- Проблема вторинної кластеризації: якщо два ключі мають одну й ту саму початкову позицію, то послідовності дослідження також співпадатимуть.
- Метод дає m перестановок.

Відкрита адресація

Подвійне хешування

- Один з найкращих способів відкритої адресації.
- Метод дає m^2 перестановок.
- Хеш-функція задається так:

$$h(k,i) = (h_1(k) + ih_2(k)) \bmod m,$$

де h_1, h_2 – допоміжні хеш-функції.

- Таким чином, початкова позиція і крок обчислюються окремо.
- Щоб обійти всю таблицю необхідно, щоб значення $h_2(k)$ було взаємно простим з розміром хеш-таблиці m (m – степінь 2 і тільки непарні значення $h_2(k)$ або m просте, а $h_2(k)$ повертає значення, менші за m).

Відкрита адресація

Подвійне хешування

Приклад вибору хеш-функцій:

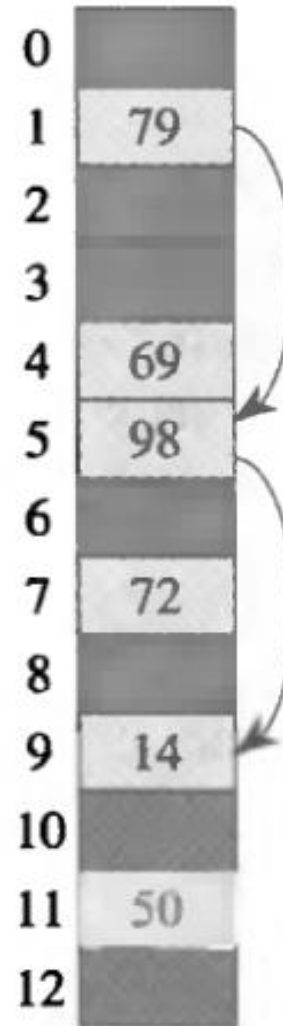
$$h_1(k) = k \bmod m$$

$$h_2(k) = 1 + (k \bmod m'),$$

де m просте, а m' трохи менше за m

(як варіант, $m' = m - 1$)

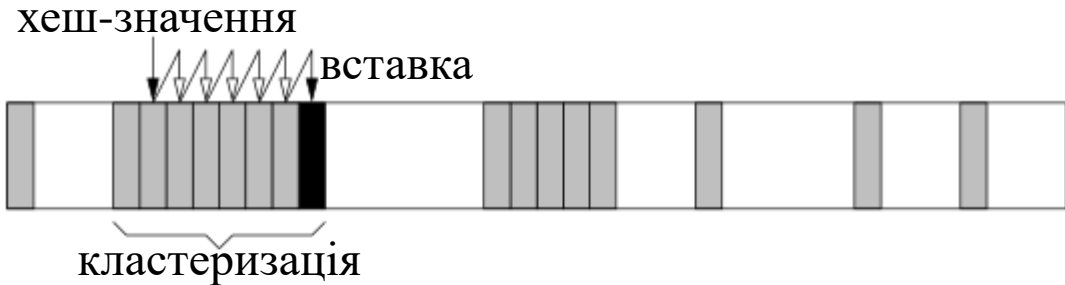
Приклад вставки
ключа 14 в таблицю
 $h_1(k) = k \bmod 13,$
 $h_2(k) = 1 + (k \bmod 11).$

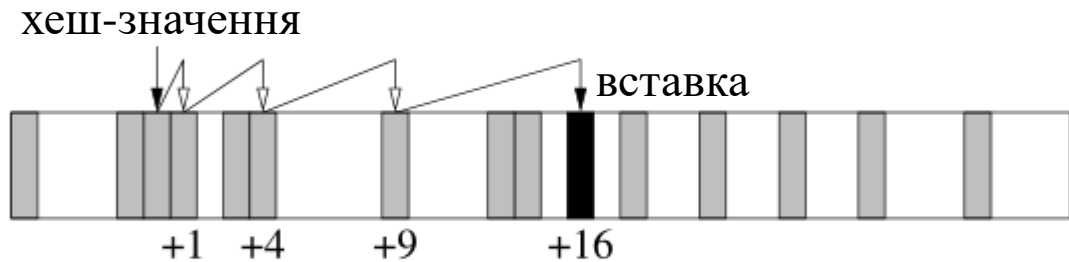
Відкрита адресація

Порівняння різних стратегій при відкритій адресації

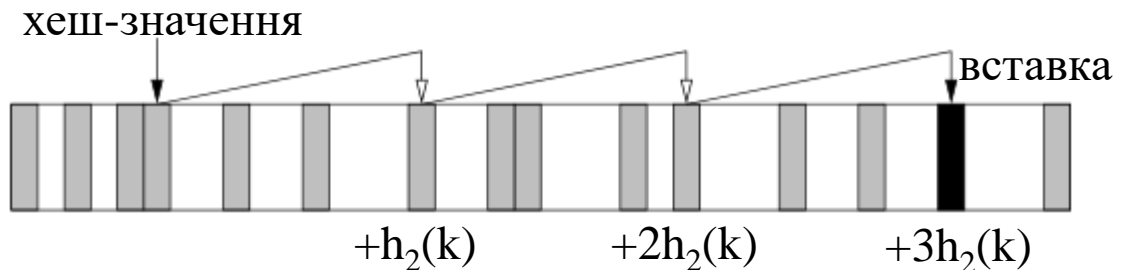
Лінійне дослідження

Квадратичне дослідження

Подвійне хешування

Ідеальне хешування

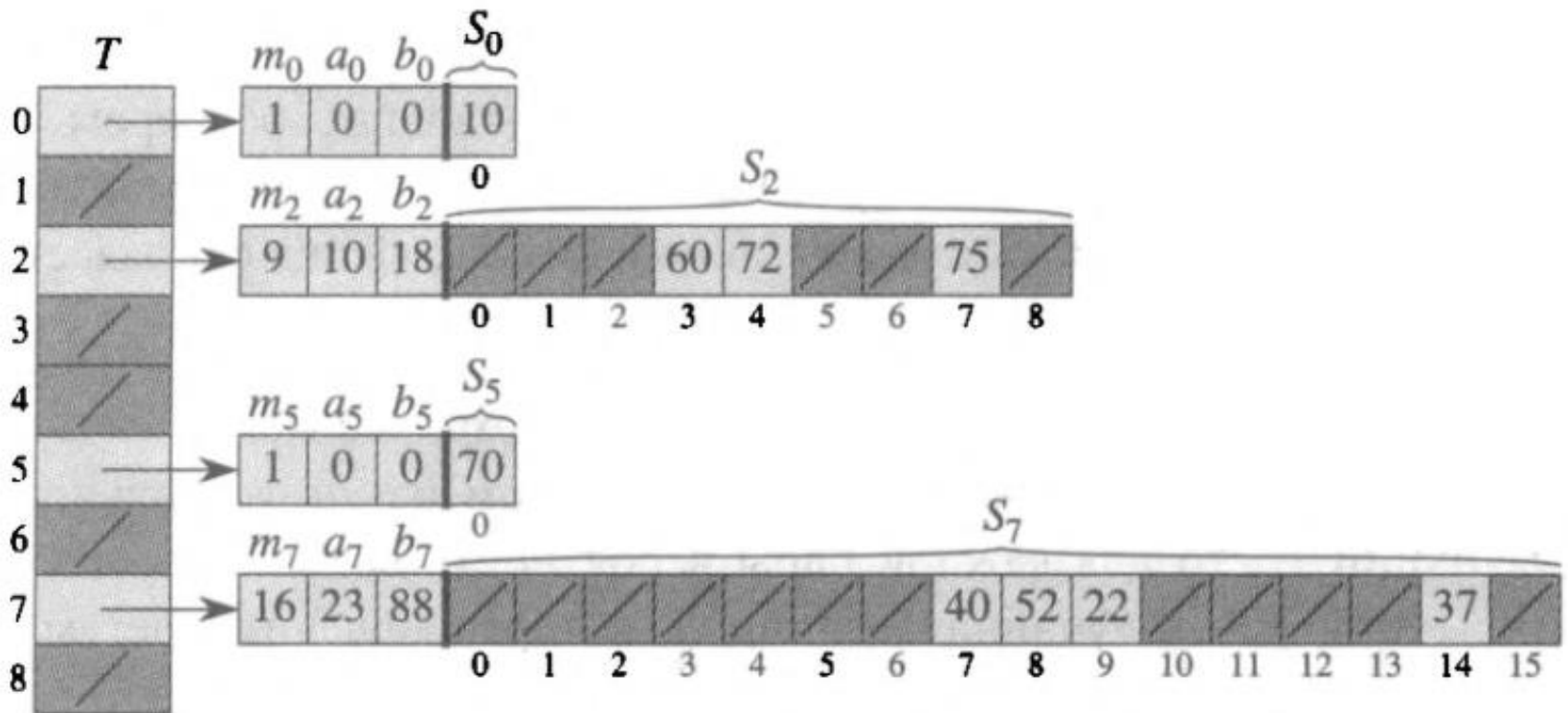
- $O(1)$ звертань до пам'яті в найгіршому випадку.
- Множина ключів статична – не змінюється після збереження в таблицю.
- Перший рівень хешування: n ключів хешуються в m комірок за допомогою універсальної хеш-функції h .
- Другий рівень хешування: для кожної комірки своя вторинна хеш-таблиця зі своєю універсальною хеш-функцією, вибраною так, щоб уникнути колізій; її розмір – квадрат кількості ключів, захешованих в комірку.
- Очікувана загальна пам'ять під таку структуру $O(n)$.

Ідеальне хешування

Приклад використання ідеального хешування.

Множина ключів $K=\{10,22,37,40,52,60,70,72,75\}$

$h(k)=((ak+b) \bmod p) \bmod m$, де $a=3$, $b=42$, $p=101$, $m=9$

Запитання і завдання

- Покажіть, як реалізувати (1) чергу за допомогою двох стеків та (2) стек за допомогою двох черг. Проаналізуйте час роботи операцій, які виконуються з елементами.
- Часто (наприклад, при сторінковій організації віртуальної пам'яті) всі елементи списку необхідно розміщувати компактно, в неперервній ділянці пам'яті. Розробіть таку реалізацію процедур `ALLOCATE_OBJECT` та `FREE_OBJECT`, щоб елементи списку займали позиції $1..m$, де m – кількість елементів у списку. Скористайтесь реалізацією стека на масиві.
- Розробіть процедуру, що за час $O(n)$ виводитиме ключі всіх n вузлів довільного дерева з коренем, яке реалізоване в представленні з лівим дочірнім та правим сестринським елементами.
- Бітовий вектор є масивом бітів (нулів і одиниць). Бітовий вектор довжиною m займає істотно менше місця, ніж масив з m вказівників. Яким чином можна використовувати бітовий вектор для представлення динамічної множини різних елементів без супутніх даних? Словникові операції повинні виконуватися за час $O(1)$.

Запитання і завдання

- Піраміда зі злиттям (mergable heap) підтримує операції Make_Heap (створення порожньої піраміди), Insert, Minimum, Extract_Minimum та Union. Реалізуйте піраміди зі злиттям для кожного з наступних випадків: (1) списки відсортовані; (2) списки не відсортовані; (3) списки не відсортовані і динамічні множини, що об'єднуються, не перетинаються. Намагайтеся, щоб кожна з операцій виконувалася максимально ефективно. Проаналізуйте час роботи кожної операції відносно розміру вхідної динамічної множини.
- Запропонуйте спосіб реалізації таблиці з прямою адресацією, в якій ключі елементів, що зберігаються, можуть збігатися, а самі елементи – мати супутні дані. Всі словникові операції мають виконуватися за час $O(1)$. (Пам'ятайте, що аргументом процедури видалення є показник об'єкта).

Запитання і завдання

- Нехай ми хочемо реалізувати словник з використанням прямої адресації дуже великого масиву. Спочатку масиві може містити "сміття", але ініціалізація всього масиву нераціональна в силу його розміру. Розробіть схему реалізації такого словника. Кожен об'єкт, що зберігається, має використовувати $O(1)$ пам'яті; словникові операції ті ініціалізація також мають виконуватися за час $O(1)$. (Для визначення, чи є даний запис у великому масиві коректним чи ні, скористайтеся додатковим стеком, розмір якого дорівнює кількості збережених у словнику ключів.)
- Розглянемо варіант методу ділення при побудові хеш-функцій, при якому $h(k) = k \bmod m$, де $m = 2^p - 1$, а k – символьний рядок, що інтерпретується як ціле число в системі числення з основою 2^p . Покажіть, що якщо рядок x може бути отриманий з рядка y перестановкою символів то хеш-значення цих рядків однакові. Наведіть приклад, коли така властивість хеш-функції виявиться вкрай небажаною.